

Лекція 3/12. Підготовка, розгортання та ведення ТрО.

1. Підготовка сил і засобів, які залучаються до ТрО України.
2. Порядок розгортання та ведення ТрО України.
3. Проблемні питання побудови ТрО за досвідом відбиття широкомасштабного вторгнення РФ проти України.

1. Закон України “Про оборону України” від 06.12.1991 №1932-XII
2. Закон України “Про правовий режим воєнного стану ” від 06.04.2000 № 1647

III.

3. Закон України “Про основи національного спротиву” від 16 липня 2021 року № 1702-IX.
4. Стратегія воєнної безпеки України. Указ Президента України №121 від 25.03.2021.
5. Стратегічний оборонний бюлетень. Указ Президента України №473 від 17.09.2021.
6. Концепція забезпечення національної системи стійкості Указ Президента України №479 від 27.09.2021.
7. Постанова КМ України “Типове положення про штаб зони (району) територіальної оборони” № 1442 від 29.12.2021р.
8. Постанова КМ України “Порядок організації та здійснення загальновійськової підготовки громадян України до національного спротиву” № 1443 від 29.12.2021р.
9. Постанова КМ України “Положення про добровольчі формування територіальних громад” № 1449 від 29.12.2021р.
10. Постанова КМ України “Порядок організації, забезпечення та проведення підготовки добровольчих формувань територіальних громад до виконання завдань територіальної оборони” № 1447 від 29.12.2021р.
11. Постанова КМ України “Порядок застосування членами добровольчих формувань територіальних громад особистої мисливської зброї та набоїв до неї під час виконання завдань територіальної оборони” № 1448 від 29.12.2021р.
12. Наказ ГК ЗС України № 1 від 04.01.2022р. Доктрина територіальної оборони.

1. Підготовка Сил і засобів, які залучаються до територіальної оборони.

Підготовка ТрО є складовою підготовки держави до оборони і являє собою комплекс заходів, спрямованих на досягнення спроможностей сил і засобів, які сплановані до виконання завдань ТрО та забезпечення готовності території держави для гарантованого виконання ними завдань ТрО

Підготовка ТрО організовується Головнокомандувачем ЗС України через Командувача Сил ТрО Збройних Сил України

**Підготовка ТрО
включає**

1. Планування ТрО

2. Розвиток ТрО та забезпечення її функціонування

3. Підготовку сил і засобів, які залучаються до ТрО

4. Участь у заходах оперативного обладнання території

1. ПЛАНУВАННЯ ТРО

7

Організовується Генеральним штабом ЗСУ та здійснюється в ході стратегічного планування застосування ЗСУ та ІССО.

Мета планування ТРО – забезпечення готовності ЗС України, інших складових сил безпеки та оборони до виконання завдань щодо своєчасного реагування, стримування та ліквідації загроз нацбезпеці України у воєнній сфері.

Основний планувальний документ, який розробляється в ході стратегічного планування застосування ЗСУ та ІССО є Зведений план ТРО України за всіма імовірними сценаріями, які потребують застосування сил безпеки і оборони.

1. ПЛАНУВАННЯ ТРО (продовження)

8

ПІДГОТОВКА СИЛ ТРО

2. РОЗВИТОК ТРО ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ

Розвиток оперативних, бойових і спеціальних спроможностей складових ТрО – послідовний, комплексний та безперервний процес, що здійснюється з метою забезпечення здатності сил і засобів, які залучаються до виконання завдань ТрО, адекватно реагувати на загрози у воєнній сфері.

Розвиток ТрО планується відповідно до вимог СНБ України, СВБ України, СОБ України шляхом розроблення та реалізації відповідних загальнодержавних та відомчих програмних документів.

Забезпечення функціонування складових ТрО включає:

- комплектування сил і засобів ТрО персоналом;
- оснащення ОВСТ та її підготовка до застосування;
- створення необхідних запасів МТЗ;
- підтримання системи управління ТрО в постійній готовності до виконання завдань;
- удосконалення нормативно-правової бази з питань ТрО.

3. ПІДГОТОВКА СИЛ І ЗАСОБІВ, ЯКІ ЗАЛУЧАЮТЬСЯ ДО ТРО

10

Підготовка сил і засобів ТРО
поділяється на окрему та
об'єднану

Окрема підготовка проводиться для набуття силами і засобами, які залучаються до ТРО, **самостійних спроможностей** (оперативних, бойових, спеціальних) щодо виконання функцій і завдань згідно з призначенням

Об'єднана підготовка проводиться для досягнення необхідних об'єднаних спроможностей та підвищення злагодженості ЗСУ, ІССБО в спільних діях з оперативного реагування на воєнні загрози національній безпеці України в ході виконання завдань ТРО

Оперативна підготовка (підготовка штабів)

Основна увага на підготовці

штабів батальйонів;
підрозділів до штурмових дій;
молодших командирів
(відділення, взвод, рота)

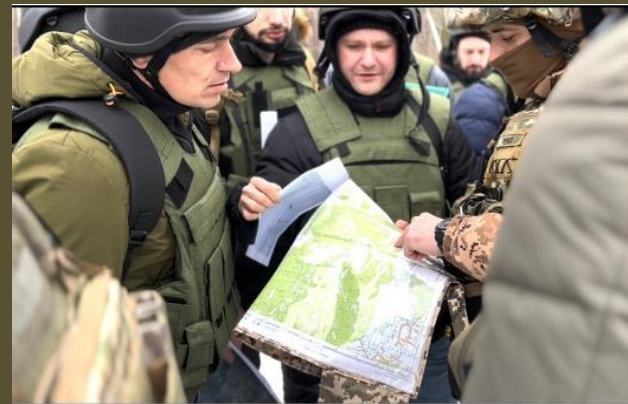
Бойова підготовка

Навчальний центр Сил ТрО

- Курс підвищення кваліфікації офіцерів ротного рівня **«Вишкіл капітанів»**.
- Курс підвищення кваліфікації офіцерів взводного рівня.
- Курс підготовки командирів відділень.
- Курс підготовки інструкторів базового рівня.
- Відділення колективної підготовки.
- Школа БЗВП.
- Школа фахової підготовки фахівців родів військ;

- **Особливості курсу підвищення кваліфікації командирів рот та офіцерів штабів батальйонів**
- **Програма включала** : військове лідерство, процедури планування бою (TLP), військовий процес ухвалення рішень (MDMP), курс БПЛА
- **Підготовлено:**
військовослужбовців Сил ТрО,
ДШВ, СВ та НГУ.

Особливості програми курсу:
загальновійськовий бій,
загальновійськова підготовка,
наступальний бій, стабілізаційні дії,
оборонний бій, вогнева підготовка

- **Практичні заняття:** інтерактивні заняття, моделювання бойових ситуацій, тактичні вправи, навчальні стрільби
- **Інструктори:** офіцери Сил ТрО ЗСУ з бойовим досвідом, пройшли навчання на Вишколі капітанів та на курсах інструкторів у Латвії

Підготовлено військовослужбовців Сил ТрО
близько **3000** за напрямками:

- офіцери штабної ланки тактичного рівня
- командири відділень, взводів та рот
- бойові медики, сапери

4. УЧАСТЬ У ЗАХОДАХ ОПЕРАТИВНОГО ОБЛАДНАННЯ ТЕРИТОРІЇ

16

Оперативне обладнання території – комплекс заходів щодо підготовки місцевості та оборонної інфраструктури в межах військово-адміністративних зон з метою створення для СБО сприятливих умов для своєчасного і прихованого їх висування, розгортання, маневру, виконання завдань під час операцій (бойових дій), підвищенню захищеності (живучості) військ (сил) та об'єктів оборонної інфраструктури, а також ускладнення дій військ (сил) агресора.

В рамках оперативного обладнання території держави здійснюються заходи в інтересах ТрО щодо:

- підготовки до охорони важливих об'єктів інфраструктури, визначених КМУ та інших об'єктів, порушення функціонування яких становлять загрозу для життєдіяльності населення;
- використання місцевості в інтересах виконання завдань ТрО.

2. ПОРЯДОК РОЗГОРТАННЯ ТА ВЕДЕННЯ ТРО УКРАЇНИ.

ЧИННИКИ, ЯКІ ВПЛИНУЛИ НА РОЗГОРТАННЯ ТА ВЕДЕННЯ ТРО УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ АГРЕСІЇ рф ПРОТИ УКРАЇНИ

18

1. У зв'язку з набуттям чинності Закону України Про основи національного спротиву тільки з 1.01.2022р. формування органів управління та підрозділів ТрО мало завершуватися до липня 2022 року, що й обумовило проблеми та втрати людей і територій з початком повномасштабної агресії.

2. Як наслідок п.1 станом на лютий 2022 року комплектування підрозділів територіальної оборони відбувалося за хибним графіком. Найгірший стан виконання плану спостерігався у Києві та Київській області, Маріуполі, Одесі, Рівному.

3. Батальйони ТрО в 13 прикордонних областях були укомплектовані за штатом мирного часу лише на 70%. Попередньо планувалося до кінця березня довести цей показник до 90%. Крім того, на кінець березня планувалося мати не менше 70% резервістів, що проходять службу в батальйонах територіальної оборони. Відповідно, повне комплектування територіальної оборони відбувалося вже в умовах війни.

РОЗГОРТАННЯ ТрО УКРАЇНИ ВКЛЮЧАЄ:

19

1. Приведення системи управління ТрО в готовність до управління силами і засобами в ході виконання завдань ТрО у тому числі переведення органів управління ТрО на посилений або бойовий режим роботи з заняттям визначених ПУ та нарощування комунікаційних та інформаційних систем, що задіяні в управлінні ТрО;

2. Уточнення планувальних документів ТрО або розроблення нових з урахуванням змін ВПО та ВСО;

3. Приведення у готовність до виконання завдань за призначенням сил і засобів, які залучаються до виконання завдань ТрО;

4. Завершення підготовки визначених важливих об'єктів і комунікацій до охорони та прийняття їх під охорону військовими частинами (загонами, органами, підрозділами);

5. Здійснення заходів контролю готовності до виконання завдань ТрО.

**3. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ
ПОБУДОВИ ТРО ЗА ДОСВІДОМ
ВІДБИТТЯ ШИРОКОМАС-ШТАБНОГО
ВТОРГНЕННЯ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ.**

РИЗИКИ ТА НЕБЕЗПЕКИ, ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ОРГАНІЗАЦІЄЮ ТРО НА ПОЧАТКУ АГРЕСІЇ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ

21

1. **Тривалість процедури** офіційного затвердження сил спротиву не дозволяла швидко мобілізувати осіб.
2. **Недостатній рівень координації діяльності** батальйонів, ДФТГ, військових адміністрації, правоохоронних органів.
3. **Не санкціоноване створення** певних груп як ДФТГ.
4. Розгортання системи територіальної оборони лише **після початку повної збройної агресії**.
5. Не готовність **інфраструктури** для розгортання та функціонування системи територіальної оборони.
6. Низький рівень **підготовки** до виконання завдань підрозділів територіальної оборони.
7. Проблеми забезпечення добровольчих формувань зброєю.
8. Не урегульованість питань щодо соціальних гарантії добровольцям.

1. Не визначено статус керівника регіонального органу військового управління Сил ТРО по відношенню до Голів обласних та районних державних (військових) адміністрацій, які розташовані у військово-сухопутній зоні відповідальності регіонального управління

2. Не визначено порядок спільної роботи керівника РУ ТРО з командувачем ОК. Адже військово-сухопутна зона відповідальності РУ співпадає із зоною відповідальності відповідного командування, частини і підрозділи територіального управління розташовуються на території ОК, їхнє комплектування особовим складом (озброєнням, військовою технікою) здійснюється оперативним командуванням

3. Керівниками штабів зон (районів) є командири бригад (батальйонів) ТРО. Такий порядок встановлює їх подвійне підпорядкування, з одного боку – керівникам РОВУ Сил ТРО (мобілізаційні питання, призов, комплектування військ, соціальна підтримка), з іншого – головам обласних (районних) адміністрацій (цивільним особам). Практика виконання завдань територіальної оборони показала, що такий механізм є непрацездатним

4. Керівними документами не визначено повноваження оперативних груп.

ПРОБЛЕМИ КОМПЛЕКТУВАННЯ ВІЙСЬК (СИЛ) ТрО ТА ШЛЯХИ ЇХ РОЗВ'ЯЗАННЯ

23

1. ГШ ЗСУ визначив **новий порядок комплектування особовим складом в/ч Сил ТрО**, який вимагає надання за встановленою формою поіменних списків відібраних кандидатів для подальшого проходження військової служби у військових частинах Сил ТрО

2. Відсутність поставок людського мобілізаційного ресурсу комплектуючими Р(М)ТЦК та СП та підготовлених військовослужбовців з навчальних центрів, відповідно поданих до ГШ ЗС України та Командування Сил ТрО ЗС України заявок на покриття поточного некомплекту особового складу.

ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬК (СИЛ) ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ТРО ШЛЯХИ ЇХ РОЗВ'ЯЗАННЯ

24

1. Скорочені терміни комплектування, внаслідок чого в/ч та підрозділи ТрО **поповнились великою кількістю некваліфікованих спеціалістів, що негативно відобразилося на готовності до виконання завдань за призначенням незважаючи на достатньо високу мотивацію призначеного о/с**

2. На етапі проведення бойового злагодження виникли наступні проблемні питання:

- на 01.01.22р. військ. частини та підрозділи ТрО не мали власних облаштованих ППД, тому більшу частину часу відведеного на проведення бойового злагодження було використано на облаштування ППД;
- заходи бойового злагодження всіх ланок було зірвано через відсутність ділянок, полігонів та стрільбищ для проведення заходів, або їх невідповідність для їх проведення;
- частина підрозділів укомплектовувалась озброєнням по остаточному принципу та не мала повну укомплектованість штатним озброєнням;
- низька кваліфікація та підготовка відібраного командного складу (призваних за мобілізацією з інших складових сил оборони), відсутність навченого командирського складу з відповідним досвідом призвела до низького рівня підготовки підрозділів під час проведення заходів бойового злагодження, що значно знизило і без того низьку б/г

3. Програма підготовки ТрО була спрямована виключно на підготовку в/ч ТрО на виконання завдань визначених законом «Про основи нац. спротиву», **але в/ч ТрО з перших днів збройної агресії були задіяні до ведення бойових дій як загальновійськові частини, чого в програмі підготовки в/ч ТрО не передбачено.**

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЗАЄМОДІЇ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ТА ВЕДЕННЯ ТРО ТА ШЛЯХИ ЇХ РОЗВ'ЯЗАННЯ

25

1. Під час організації взаємодії з органами державної влади, ІВФ та ПрО проблема з проходженням інформації по існуючим каналам зв'язку

2. Система зв'язку територіальної оборони не в повній мірі забезпечує централізоване управління військами (силами), які залучаються до виконання завдань ТрО

3. З вибуттям бригад, батальйонів ТрО в райони виконання бойових завдань на сході та півдні України, в зонах (районах) ТрО відсутні повноцінні штаби зон (районів) ТрО, основу яких, відповідно до Закону України "Про Основи національного спротиву", складають штаби бригад, батальйонів ТрО, а командири цих військових частин були керівниками штабів зон (районів) ТрО. Це привело до того, що в штабах зон (районів) ТрО визначені завдання виконують другорядні посадові особи, які не потрібні командирам в районах ведення бойових дій та не мають досвіду організації ТрО в зоні (районі).

ЗАКЛЮЧЕННЯ

26

ЗАКЛЮЧЕННЯ

За умов швидких змін чинників, що впливають на підготовку і ведення воєнних дій, призначенням територіальної оборони України є **вирішення широкого комплексу завдань з оборони держави**, які в умовах **широкомасштабної агресії росії** проти України значно ускладнилися.

Від успішного виконання завдань територіальної оборони буде в значній мірі залежати **спроможність** угруповань військ (сил) ефективно виконувати завдання щодо відсічі збройній агресії а також **надійність** функціонування економіки, систем державного і військового управління та життєзабезпечення населення.

ПРАКТИКА ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ, ЩО СТОСУЄТЬСЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СИЛ СПРОТИВУ В ГРОМАДАХ

27

1. Напрацьовувався алгоритм **швидкого отримання необхідних документів** для зарахування до лав територіальної оборони.

2. Удосконалювався механізм **оперативного проходження особами всіх необхідних перевірок** для вступу до територіальної оборони.

3. Важко, але налагоджувалася **взаємодія, співпраця та постійна комунікація сільських, селищних, міських голів громад із керівниками військових адміністрацій**, адже саме громади на своєму рівні ініціювали створення добровольчих формувань в переважній більшості випадків.

4. **Створювалися волонтерські штаби**. Волонтери проводили активну діяльність щодо забезпечення територіальної оборони всім необхідним: харчовими продуктами, медичними засобами, бронежилетами тощо.

5. Налагоджувалася **співпраця із центральними органами влади та міжнародними партнерами**.

Лекція 3/12. Підготовка, розгортання та ведення ТрО.